

Poštarna plaćena u goštu.

Narodna Straža

BROJ 19.

ŠIBENIK, 26. SVIBNJA 1928.

GODINA VIII.

Pred ratifikacijom nettunskih konvencija

23. t. m. na neočekivano sazvanoj večernjoj sjednici vlade dano je ovlaštenje ministru vanjskih poslova dru V. Marinkoviću, da podnese Nar. Skupštini na odobrenje nettunske konvencije. Dr. Marinković nakon sjednice izjavio je, da je tražio saziv ove vladine sjednice, da dobije gornje ovlaštenje, a konvencije će iznijeti pred Skupštinu, kad to nade za shodno. Pošto se sada vratio iz Rima u Beograd i g. Bodrero, smatra se, da dolazi s posebnom misijom, da s našom vladom uredi sva sporna pitanja s Italijom, nakon što bi naša vlast izasla ususret Italiji upogled nettunskih konvencija.

Iako očekivana, ova odluka vlade o podnošenju nettunskih konvencija na ratifikaciju iznenadila je kako naše političke tako i beogradske diplomatske krugove, jer je bilo poznato, da se ratifikovanje nettunskih konvencija imalo izvršiti tek onda, kada između naše i talijanske vlade dođe do sporazuma u pogledu naše zajedničke politike prema Albaniji, i u pogledu obnavljanja i proizvodnja pakta prijateljstva između nas i Italije. Veoma je interesantan, da se politički i diplomatski krugovi slažu u mišljenju, da je naša vlast bila prinužena raznim okolnostima, da prihvati konvencije, koje su joj do sada služile kao najefikasnije oružje protiv neodmjerjenih talijanskih zahtjeva u talijansko-jugoslavenskim pregovorima. Ti krugovi među razlozima potrebe ratifikacije nettun-

skih konvencija ubrajaju: 1. potrebu, da se olakša jugoslavenska pozicija u toku komplikovanih pregovora za zajam, pošto američki i engleski flansireri zahtijevaju "čistu situaciju" u talijansko-jugoslavenskim odnosima, prije nego što bude zajam emitovan; 2. naša diplomacija osjeća potrebu, da pred zaključenjem talijansko-grčko-turskoga pakta o nenapadanju pokuša, da što prije sredi talijansko-jugoslavenske odnose, kako bi umanjila rđav utisak, koji bi zaključenje takvoga pakta neminovno izazvalo u našoj javnosti.

Tako dok vladini krugovi tvrde, da je ova odluka vlade sasvim na svome mjestu, opozicioni krugovi u ovoj tako hitnoj odluci vlade vide veliku narodnu nesreću, jer im se čini, da je ovo učinjeno na neki pritisak sa strane Italije. Joca Jovanović ovim povodom izjavio je: "Ove konvencije su morale doći, jer je ovo jedan od uslova engleskih bankara za davanje zajma našoj državi. Englezzi traže kao garanciju, da ratifikujemo nettunske konvencije, jer to smatraju, da je u interesu održanja mira na Balkanu. Osim toga to je u vezi sa sporazumom između Engleske i Italije."

Imajući pred očima teške, upravo nesnosne prilike naših sunarodnjaka u Italiji, mi u ovom koraku vlade vidimo moć ponoviti žanak pred Italijom, a to nas boli i zabrijeuje.

Jedna čudna izjava

Povodom odgode sjednice općinskoga vijeća, koja je bila zakazana za 13. t. m., predstavnici saveza zemljoradnika g. Dane Škarica i disidenata g. dr Marko Kožal dali su jednu izjavu, koju u Šibeniku svatko bez razlike nezivlje čudnom i besmislenom.

U toj izjavi govori se o komunalnoj politici, a komunalne politike niti je bilo niti će biti sve do tole, dok ne budu u općinskoj upravi nastupane sve stranke po najboljim i najuspobinijim ljudima.

Baš gg. zemljoradnici isključili su mogućnost jedne prave komunalne politike time, što su se koalirali s disidentima, kojima stoji na čelu dr Kožal, a čije je upravljanje sa općinom svima dobro poznato, kao što je najbolje bilo poznato gg. zemljoradnicima. Svatko se stoga u čudu pita, zašto su gg. zemljoradnici napravili koaliciju sa drom Kožulom, a isključili opoziciju, koja broji 18 vijećnika i koja u svojim redovima ima vrhul i vrlo čestitih ljudi, kojima je interes grada i selu uvek ležao na srcu. Tu je baš jedan veliki zašto!

Gg. Dane Škarica i dr Kožal tuže se u svojoj izjavi na neku "gospodu", koja tobože ometaju njihov program radu i radi svoga djelovanja prijeće im, da ne mogu održati sjednice općinskoga vijeća. Ovo je baš i preveć čudno, kada se zna, da imaju većinu u općinskom vijeću, jer ih ima ukupno 23, dok opozicija ima samo 18 vijećnika. Mi pitamo i že-

jeli bismo svakako znati, koja su to gospoda, koja su osuđetila održanje sjednice općinskoga vijeća, jer, koliko se sjećamo u raznim izjavama, koje su padale kroz zadnju dva mjeseca sa strane zemljoradnika i disidenata, uvijek se sa njihove strane apodiktički tvrdilo, da su oni potpuno složni. Sada pak moramo da posumnjamo u tu njihova iskrenu slogu (kao što smo već i pri statvu općinske uprave sumnjali u tu slogu). I čini nam se, a tako moramo i zaključiti, da gospoda predstavnici radikalne partije, koji nijesu potpisali izjavu većine, kojoj pripadaju, nijesu složni sa zemljoradnicima i disidentima, pa bi bilo dobro, da se gospoda bolje izjasne, eda mi obični smrtnici doznamo pravilni razlog odgode sjednice općinskoga vijeća.

Gg. govore u svojoj izjavi o mnogočemu, pa i o jednom ovećem zajmu za privredno i kulturno podizanje ove jedne naše općine.

Svi općinari bez razlike stranaka uvjereni su u potrebu jednoga ovećeg zajma, ali su svi općinari uvjereni također, da ne može uopće doći do sklapanja većih zajmova sve do tole, dok jedna neznačna većina u vijeću bude isključivala najbolje ljude opozicije iz uprave; sve do tole dok ne bude jedno jake i spremne općinske uprave, te jake većine u općinskom vijeću, takođe bude omogućena puna kontrola općinskoga rada.

Gg. Dane Škarica i dr Marko Kožal

žul, neka dozvole, nemaju prava, da se tuže na bilo koga, jer ovim abnormalnim prilikama, koje vladaju na ovoj našoj općini, nije nitko drugi kriv, već jedino baš oni, koji su napravili jedan aranžman, koji je po shvaćanju svih općinara neveran i nemoguć, kako se ovo sada najbolje vidi.

Gg. potpisnici na izjavi vele, da ih je želja za sređenjem prilika u općini doveo do koalicije. No onda bi bili stvorili drugi aranžman u interesu općine i normalnoga njezinog rada.

Mi, koji dobro poznamo prilike naše općine, kao i stanje, u kojemu se nažalost naša općina nalazi, uvijek smo iskreno i predano zagovarali, da se bira u općinsku upravu ljudi iz svih stranaka, da na istoj bude kontrole, da se pazi na sve potrebe grada i sela, da se vodi velika i potrebna štednja, jer samo na taj način dalo bi se nešto učiniti za grad i selo. No nekoj gospodbi to nije konvenisalo, pa su isključili mogućnost jedne zajedničke saradnje. Time su doveli opet općinu u jedan težak položaj, t. j. takav, da ne može ni uprava ni općinsko vijeće da funkcioniše onako, kako bi to bilo poželjno.

Mi se nadamo, da će iz svih ovih iskušenja neka gospoda otvoriti oči, pa sami uvidjeti, da ovako dalje ne može da ide. Nadamo se, da će dobro promisliti nekoliko one, koji ometaju složan rad sviju stranaka, a po tome i napredak našega grada i naših sela.

Malo više shvaćanja za teške dužnosti, koje na sebe prima jedna općinska uprava, daleko od strančkih isključivanja i od ličnih zadjevića, a više prave i iskrene ljubavi za grad i za općinu! Onda bi se moglo i na ovoj općini raditi onako, kako je to potrebno za sanaciju teškoga stanja naše općine!

Izbori u Njemačkoj

Prošle nedjelje obavljeni su parlamentarni izbori u Njemačkoj. Neobično veliko je bilo učestvovanje birača. Popreco je glasovalo 85 %, dok je negdje broj narastao i preko 90 %. Ukupno je palo 30.592.443 glasa, od kojih su dobili:

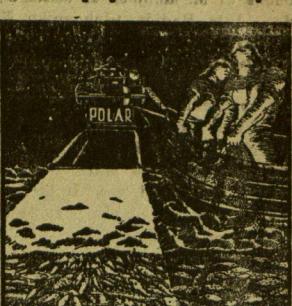
Socijalisti 9.1 milijun, njemački nacionalisti 4.4, centrum 3.7, njemačka pučka stranka 3.1, komunisti 3.5, demokrati 1.5, privredna stranka 1.4, Bavarska pučka stranka 970.000, narodni socijalisti 780 hiljada, ljevičarski komunisti 78.000, razne male stranke 2.8.

Premda tome dobivaju mandata: socijalisti 152 (prije 131), nacionalisti 73 (111), centrum 62 (69), njemačka pučka stranka 44 (51), komunisti 54 (45), demokrati 25 (32), bavarska pučka stranka 16 (19), privredna stranka 23 (14), narodni socijalisti 12 (14). Ostalo dijeli manje stranke. Ukupno je izabran 489 zastupnika.

Na izborima su najbolje prošli socijalisti i komunisti, koji su dobro iskoristili svoj položaj u opoziciji. Dobro je prošla i privredna stranka. Stranke, koje su u zadnje vrijeme bile na vlasti (centrum, demokrati i

ORIGINAL „POLAR“

Ribarska svjetiljka od 400-2000 svjeća.

Eksplozija isključenja Funkcijazma a čanal Jednostavno rukovanje!
Minimalan potrošak petroleja!

„PETROPLIN“
ZAGREB Draškovićeva ul. 58
Najefektivnije nabavno vrelo u Jugoslaviji!
Vlastita radionica za svaki popravak!

pučka stranka), prilično su oslabljene. Najteži su ipak gubitak doživjeli nacionalisti, koji gube 30 mandata.

Premda ovakvom ispadu izbora pitanje velike koalicije stoji opet u prvom redu diskusije.

Sa gledišta vanjske politike ovakav rezultat izbora u Njemačkoj možemo samo pozdraviti, jer je većina njem. naroda otklonila misao, koju propagiraju nacionalisti, da treba Evropi novoga rata, da Njemačka more s mačem onat dobiti nastrada odstupljene pokrajine i da se ne prizna osobito stanje na poljskoj granici.

Švindi s brojkama

Zagrebačka „Sl. Tribuna“ dobro počala:

„Prostački švindi s brojem učenika na skupštinama RP koalicije prelazi već u komičnost. Sa zborom u Subotici dotjerali su do vrhunca. Dok je čak „Riječ“ skromnija, pa uvjerava, da je bilo oko 10.000, „Jutarnji List“ je video 15.000. A Radićevi listovi „Narodni Val“ i „Dom“ ne dopaštaju ništa manje nego „dvadeset hiljadu seljaka, nešto manje građana i tri hiljade dobrovoljaca. Tu bi dakle bilo oko 40.000 ljudi! Međutim izvestitelji „Politike“ benevolentno dopušta do 7000, a ljudi, koji umiju računati, vidjeli su oko 3500. Čemu onda ovo skandalozno varanje s brojkama?“

Nagli preokret u Grčkoj

Neočekivano je došlo do ostavke Zaimisove vlade u Grčkoj. Predsjednik republike Konduriotis je nato povjeroval sastav nove vlade Venizelosu s ovlaštenjem, da raspasti parlament i raspriječe nove izbore, ako ne bi mogao raditi sa sadašnjim parlamentom. Venizelos tako opet prezima vodstvo grčke politike. Tu svoju odluku opravdao je posebnim proglašenjem na narod, u kome veli, da se vraća u aktivnu politiku, da spriječi uspostava nove vojničke diktature, koja se spremala. Odlučno će braniti republikanski režim protiv monarhista i sredinjih uticaja politički život. U vanjskoj politici ne će

ali svojim prisustvom i šibenski maturanti i maturantice obiju gimnazija te više daka iz drugih razreda. Bezbroj je bilo kita svježega siveća i više lijepih vijenaca, među kojima smo vidjeli onaj njenih saučenica - splitskih maturantica, splitskih Orlova i Orlica, šibenske Đačke Orlice te Hrv. Kat. Orlice i šibenskih maturanata. Sprovod je vodio njen katehet dr. M. Matijaca uz asistenciju don Ante Radića (duhovnika Šib. Orlica) i dra Ante Zorića (duhovnika Šib. Orlova).

Krasan je to bio sprovod, dosta ove velike i dobre dušel Svačije se oko orosilo! Sva su srca njenih kolegica te splitskih kao i šibenskih Orlica bila duboko potresena i gatnuta. I svijet, koji je sa strane promatrao sprovod, plakao je za našom Andelkom.

Iza crkvenog opijela prvi joje održao nadgrobni govor njen razrednik g. prof. J. Rapanić, zatim Orlica iz Splita s. L. Aržić, pak kolegica maturantica iz Splita gđica A. Blažević i u ime šibenskih Orlica s. N. Šupuk. U svim govorima istakle su se vrline Andelke, kao vrijedne učenice, dobre kolegice, odusjevljene Orlice, izgledne katolikinje. Govorili su bili praćeni plaćem svih prisutnih, bez razlike, da li su poznavali ili nijesu poznavali našu dragu i nezaboravnu pokojnicu.

Andelko, bit ćeš nam svima za uzor! Počivaj u miru! Moli se za nas!

Orlica

IZ GRADA I OKOLICE

† SIMO GRUBIŠIĆ

Prošli petak umro je u mjesnoj bolnici kao major u pensiji dostigavši 73. god. života. Izvanredno veliki pogreb u subotu popodne dokazom je, kako je pokojnik bio štovan i ljubljen od svih građana bez razlike. Pogreb je dobio prigodu, da je građanstvo iskazalo „majoru“ dužnu zahvalnost za sve dugotrajne njegove brige i trud oko prosveta grada. Pokojnik je bio od početka duša kupališta Jadrine i Šubićevca, koji su nam danas na diku. Pače bio je prvim predsjednikom Filharmoničkoga Društva. Prirodne ljepote, kulturni spomenici, sloga građanstva i gospodarski napredak Šibenika bio mu je uvijek u pameti i u srcu. I u

ga svijeta stajati bliže, nego na ovom svjetu. Hoće.

Primjer njegova svetog života lebit će nam uvijek pred očima. I govorit će nam ovu utješnu opomenu: „Ugleđajte se na mene, kao i ja na Krista!“ (1. Kor. 11, 1.)

A Vi, Predragi, usadite, molim, na Merzov grob koji svibanjski cijevi, i poškropite ga onda svetom vodom, i prošapćite: „U ime Tvoga očinskog prijatelja Nadbiskupa Vrhbosanskog, koji je bio u Bogu tako usko vezan sa Tvojom plemenitom dušom“.

Ja znam, predraga braćo u našem Hrvatskom Orlovskom Savezu, kolik je gubitak za Vas prerana smrt našeg Dr. Ivana Merza. Ali ipak podložimo se svetoj volji Božjoj! I recimo: „Gospodin nam ga dao, Gospodin nam ga uzeo. Neka je blagoslovljeno Ime Gospodnjie! Sit Nomen Domini benedictum!“

Njegov život, pun žrtve i apostolskog rada, okrećao se je uvijek oko svetog Tabernakula. Jedan od najvećih štovatelja Presvetog Euharistije među nama bio je Dr. Ivan

Merz. I tako vjernom i pobožnom svom Slugi i Vitezu bit će Božanski Krist Kralj nesamo Milostiv Sudac, već i Velik Platac.

I poletni naš Orao brat Ivan Merz molit će se u Nebu za nas. Gledat će nas on s Nebesa, i blagoslovit će našu Katoličku Akciju, kojoj se je bio posvetio sa tolikom apostolskog ljubavlju i revnošću. On je bio pravi Čovjek Božji. Pravi Ljubimac Ivan svojega Krista Kralja. Duša, koja je uvijek živila u prisutnosti Božjoj. I on je uvijek tako živo osjećao sa svetom Crkvom Katoličkom. On je samo upirao svoje oči u pogled Namješanika Kristova na zemlji.

I njegov apostolski duh i moć njegova svetog života ostat će uvijek u našem dragom Hrvatskom Orlovstvu, koje mu je uvijek bilo toliko, toliko na srcu.

O, neka nas on, naš nezaboravni Dr. Ivan Merz, naš drugi Apostol Ivan, iz nebeske vječne Domovine uvijek milo gleda i pazi i blagoslov! Neka s Neba prati našu katoličku

Sagovi (čilimi).

Čilimi svake vrišt trebaju se s vremena na vrijeme temeljito očistiti ne samo zato, jer su umazani, nego i zbog toga što, budu zagaženi.

Nije potrebno, da za ovakovo čišćenje izdajete mnogo novaca, „RADION“ će to učiniti bez velike muke.

Rastopi „RADION“ u hladnoj vodi, namoti u toj rastopini krpu pa prevlači ovom krpom u ravnim potezima preko razasrtoga čilima.

Nastavite nakon toga isto pranje ali čistom hladnom vodom, kefaj i isprashi čilim, pa će se boje i izgled pokazati kao da je čilim nov.

svojoj starosti bio je idealista i nije klonuo duhom, i ako mu je ratno i poratno vrijeme zadavalo ljutih brig za uzdržanje, i ako ga je bila indolentnost građana za javno dobro.

U svojoj vojničkoj službi uvijek je zaštitivao ljudi naše rase i bio s njima prijatelj. Našim je ljudima učinio mnoga usluga, kad je u vrijeme rata bio reaktiviran i postao komandan tom tvrdave u Kninu.

Bio je odusjevljen za velikoga kipa.

Među pokojniku vječni spomen!

Imenovanje novog kapt. dekan.

10. t. mj. zvona sv. Barbare svojim slavljenjem po starodrevnom običaju nazajvala su građanstvu, da je Nj. Sv. Papa Pio XI. imenovao dekanom Šibenskoga kaptola preč. g. don Ivana Ivanovića, kanonika zadarskoga kaptola i nadpopa u Pagu. Ovom imenovanju se od srca radujemo, jer preč. Ivanović pozajmno kao uzorna i revna svećenika, mnogo zauzeta za katoličku i hrvatsku tvar. Na ovom zasluženom promaknuću neka primi i naše najardaljnje čestitke! Svečano ustoličenje uslijedit

će na Duhove 27. t. mj. prije pontifikalne sv. Mise u katedralci. — Istom prigodom bit će ustoličeni i novoimenovani začasni kanonici: Mgr. don Ante Šare, župnik Doca i katehet učiteljske škole, don Niko Markov, činovnik bisk. kurije, i don Jerko Jurin, kapelan mjesne obiteljnice. I njima naše najardaljnje čestitke!

Blagoslov Hrvatskog Katoličkog Doma obavit će se u nedjelju 27. t. mj. u 6 sati popodne. Blagoslov će obaviti presvij. gosp. biskup. Pozivaju se na svečanost sva katolička društva, te svi pristaže i prijatelji katoličke misli. — Odbor.

Koncerat. Na Spasovo priredila je „Šibenska Glazba“ u perivoju promenadni koncerat. Građanstvo se to ugodno dojmilo.

Ispliti zrelosti na učiteljskoj školi. Ispliti zrelosti pri učiteljskoj školi u Šibeniku počinju 29. maja o.g. s pismenim radnjama. — Privremeni učitelji, koji imaju pravo na polaganje diferencijalnog ispita zrelosti na osnovu ministarske naredbe SNBr. 10050 od 14. 4. 1927., dužni su propisno biljegovane molbe dostaviti direkciji škole do uključivo 28. maja o. g.

mladost, naše Hrvatsko Orlovstvo, našu Katoličku Akciju!

Bog živi!

U dubokoj sučuti, u Presvetom Srcu i sa svetim biskupskim blagoslovom ostajem Vaš uvijek

U Sarajevu, 10. svibnja 1928.

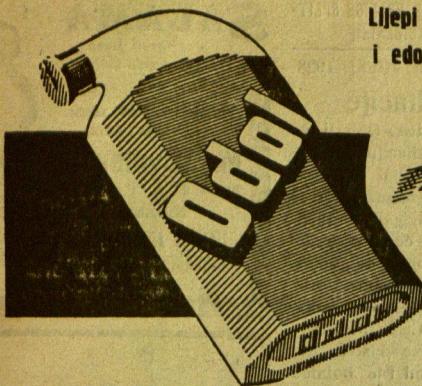
† Ivan,
nadbiskup vrhbosanski.
Izaslanici izvan Zagrebu na
sprovodu.

Na sprovodu dra Ivana Merza učestvovali su brojni izaslanici raznih katoličkih i drugih korporacija, te velik broj odličnih pojedinaca, koji su tako iskazali posljednju počast svima nama dragom vrhom orlovske i katoličke radnika. Osim njih viđeli smo na sprovodu velik broj odličnih katoličkih inteligenata. Preuzv. g. dr. Ivan Šarić poslao je svoga zastupnika Drag. Kambera, Šibensko orlovsко okružje zastupao je vlč. don Ante Radić. Iz Karlovačkih bili su na sprovodu odvij. dr. Ciro Brajčić, prof. dr. Zvonko Dugački i vlč. dr. Žiga Šimović, te delegatice prosvj. društva „Katarina Zrinjska“ gde M. Milinarić i N. Koder, iz Đakova odvij.

dr. Matija Belić i vlč. Ilija Anaković, iz Osijeka vlč. Aca Ivičić, iz Broda katehet A. Šalovac, vlč. Dragutin Kukalj iz Ogulina, vlč. L. Kanotić iz Sopja, E. Kršić iz Sušaka. Jugoslavenska Orlovska Svečna zastupala su prof. R. Tomec i dr. Žitko iz Ljubljane. Došli su izaslanici orlovske organizacije iz Zemuna, Osijeka, Đakova, Broda, Požege, Bjelovara, Kutine, Ivanjicgradu, Varaždinu, Krapine, Karlovca, Sušaka, Senja, Splita, Sarajeva, Šibenika, Hvara.

Darovi.

Prigodom smrti dra Ivana Merza umjesto vjenca na njegov odar dojavili su Hrvatskom Orlovskom Savezu: Đakovački prijatelji (sakupio vlč. Anaković) Din 720, preč. g. Matija Golik (Zagreb) Din 200, vlč. Ivan Kanotić (Sopje) Din 100, Ljuba Telišman, prof. (Giina) Din 100. H. K. Orao (Varaždin) sabrno Din 100, Hrv. kat. djetičko društvo (Zagreb) Din 1000, da tako počaste njegovu svjetlu uspomenu. — Hrvatski Orlovski Savez darovateljima najtoplijie zahvaljuje.

Odol se dobiva u svim ljekarnama, drogerijama, parfumerijama i usjecajućim trgovinama.

mijenjani pravci. Nastojat će, da sa svim susjedima Grčke dođe do naj-srdačnije saradnje, a sa velikim silama do iskrenih prijateljskih veza.

Govori se, da je ova čitava stvar spremila Francusku Željom, da Venizelos povede novi kurs u grčkoj politici, kao i da bi ovo imala biti protivakcija protiv previlegkog utjecaja Italije na grčku politiku. Bez sumnje je svakako, da će ovaj ponovni nastup Venizelosa imati odlučnog utjecaja na odnose na Balkanu.

Sinoćne demonstracije protiv fašističkih izazova u Zadru

Vrijest o dnevno sve većim fašističkom teroru nad našim nearetnim sunarodnjacima u Italiji vrio bolno su se dojmale našeg rodoljubnog građanstva. Nagla odluka vladina o što skorijoj ratifikaciji štetnih i za nas ponizujućih neputinskih konvencija još više je zabrinula i uznenirila građanstvo, koje se jučer čisto revoltiralo, kad je doznao za najnoviji drski fašistički izazov u Zadru, gdje su naime tal. fašisti pred očima našeg konzula razderali, popijuvali i pogazili našu državnu zastavu pušći najpogrđnije našu državu i u ruciči: „Hoćemo rat s barbarima!“

Nikakvo čudo, da je rodoljubni Šibenik sinoć dao vidnog izražaja svom ogorčenju i dostojno odgovorio na ove drske fašističke izazove

Prva je već u 8 sati počela omladina, a kasnije se pridružilo i ostalo brojno građanstvo, tako da je povorka svakoga časa sve više rasla, oštro demonstrirajući protiv izazivanja, terora i nasilja fašističke Italije i podjednajih nemilih dogadaja u Zadru, a manifestirajući za nespašenu braću. Redarstvo i žandarmerija nastojali su, da razigure demonstrante, ali je massa bila tako velika i ogorčena, da im to nije uspjelo.

Ovim povodom moramo najprije osuditi upravo bezobzirni nastup žandarmerije, koja je sa nataknutim bođovima u divljem jurišu navalila na demonstrante, tako da su više omladinaca teže ranili. U Italiji, kad fašistička rulja izazivlje i čini najgudnja nasilja, policija se pojavi, kad je sve već gotovo, a kod nas je policijski aparat tako prerven, kad dajemo oduštu svom opravdanom ogorčenju i povrjenjem narodnom ponosu! Osvak brutalan postupak žandarmerije još više je razario demonstrante, koji su se međutim razdijeli u više jačih grupa i u svome gnevu porabljali nekoliko prozora i izloga na zgradama i dućanima mjejama tijelama.

Intervencijom g. načelnika i još nekih uglednijih građana odalečila se žandarmerija. I tako nešto iz ponoci nastao je opet mir u gradu. Gosp. načelnik je ovom prigodom upravio kratki govor na demonstrante, kojim ih je molio, da se razdu, ali i poхvalio njihov rodoljubni istup te najčešće osudio posljednje dogadaje u Zadru.

Prigodom smrti dra I. Merza

Sažalnice.

Prigodom smrti dra I. Merza, potpredsjednika HOS-a, primio je HOS sažalnice:

Od preuzv. dr. Ivana Šarića, nadbiskupa sarajevskoga, presv. gg. biskupa dra Kl. Bonefašića, dra J. Marušića, dra J. Srebrnica, M. Pušića, dra D. Njaradija, Biskupskog Ordinarijata u Šibeniku, gener. vikara preč. g. Ivanija u Banjaluke, pp. gg. o. Josipa Markušića, provinčiala oo. franjevaca Bosne Srebrenice, dra Bone Burića, provinčiala oo. konventualaca, o. dra Dominika Mandića, provinčiala hercegovačkih franjevaca, Družbe sestara milosrdinica iz Zagreba, profesorskog zborna teologije u Đakovu preko dra Zv. Markovića, Biskupskoga sjemeništa u Splitu, oo. Isusovaca iz Splita, oo. franjevaca iz Sarajeva.

Svoje sažalnice poslale su sljedeća katolička udruženja: Zbor duhovne mladeži - Zagreb, Bogoslovski zbor „Štadler“ - Sarajevo, Bogoslovski zbor - Đakovo, Hrvatski bogoslovi iz Lju-

Sinoćne demonstracije neka budu ozbiljna opomena našim prekomorskim susjedima, da je više dosta izazova te vrijedanja i ponizivanja naše ga narodnog ponosa! Odsad ćemo se naći svi kô jedan, da najodlučnije reagiramo na svaki njihov izazov!

Smrt uzor - Orlice

U nedjelju 20. t. mj. ranim jutrom u ovdejšnjoj, bolnici nakon duge i teške bolesti, pokrijepljena svim utjehama naše sv. vjere, u 21. godini života, zamijenila je ovaj život bolijem u vječnosti naša premila sestra Orlica Andelka Bračić, matuранčica ženske realne gimnazije u Splitu.

Teško i bolno nas je dojmislo ovu vijest, jer je Andelka bila tako dobra, plemenita i vrijedna. Bila je uzor-Orlica, kojom smo se dičile. Bila je zaista pobožna i sveta života. Kako je stripljivo podnala sve svoje boli! Sirota bez oca i majke, iako tako teško bolesna, lako i juhački je nosila svoj križ. Bolest ju je sve više i više slabila, dok nije došla ovđe u našu bolnicu. Tu smo se mi Šibenske Orlice u njom upoznale i odmah je jako zavoljele, tako da više nikad nećemo zaboraviti ono njezinovo sveto i andeosko lice. Željna života i rada u našem orličkom pokretu ona se neprestano nadala, da će ozdraviti, dok se nažlost njeni bolesti sve više i više širila. Zbilja smo s pk. Andelkom izgubili ponajbolju svoju Orlicu i

uzor-katolikinju. Andelka je kao tajnica Marijine kongregacije svima prednjačila svojim pobožnim i izglednim životom, a kao predsjednica splitskih Orlica isticala se svojim neustrašivim duhom te neumornim radom i orličkim apostolatom. Opravdano smo se stoga mnogomu nadale od nje. No eto Bog ju je uzeo k sebi, da se tamo moli za svoj mili orlički pokret i za sve nas. Toliko je ljubila svoj orlički odori, pak smo joj zadnjog ţelji vrio rado i udovoljili.

U pondjeljak 21. t. mj. u 3/4 sata popodne prireden joj je vrlo lijep i dirljiv sprovod, na koji su došle korporativno sve njene suncenice - maturantice iz Splita sa profesoricama dr. Perić, Juras i Lukachević, razrednikom prof. Rapanićem i katehetom vlđ. dr. M. Matijeca, više splitskih Orlica i 2 Orla. Njene vrijeđne saučenice mnogo su joj ljubav i iskazale i za čitavo vrijeme bolesti, gdje su one sa čistom dobiti od jedne svoje zavade podmirile sav trošak za njenu njegu i prehranu te pred Uskrs je došle pohoditi, kao i sada prigodom smrti i sprovoda, za koji su opet podmirile sav trošak te osim zajedničkoga vijenca svaka joj donijela po lijepu kitu cvijeća. Sve to im zbilja može služiti na čast Sprovodu su sudjelovale i sve Šibenske Orlice (članstvo, naraštaj i pomladak) u odorama, brojna delegacija Orlova sa predsjednikom Kulićem na čelu, te mnogo Orlova i Orlica, te članica „Zore“ iza lijesa. Sprovod su uveli-

blijane, Hrv. kat. akademsko društvo „Domagoj“ - Zagreb, Društvo kat. akademicičara „Sv. Ćiril i Metod“ - Beograd; Hrv. Kat. Omladinski Savez u Zagrebu, Hrv. Kat. Narodni Savez u Bjelovaru, Marijina kongregacija učiteljica - Zagreb, Marijina kongregacija mladića - Zagreb, sv. Dah. U ime Orlova iz Slovenije poslali su sažalnice Jugoslavenski Orlovske Sveza u Ljubljani, Dijaško orlovsко okružje u Mariboru i Akademski Orao - Ljubljana.

Od pojedinaca poslali su sažalnice: preč. gg. kanonici mons. J. Sokol - Đakovo i dr Starčević - Senj, sveuč. prof. dr F. Zagoda (Zagreb), župnik dr Wagner (Beograd), prof. dr Magajer (Beograd), dr Čedomil Čekada (Sarajevo), S. Petrović (Brod), F. Lucijanović (Mitrovica), F. Terseglav, urednik „Slovenca“ (Ljubljana), F. Z. Donadini, zadružni revizor (Split), prof. Pilepić (Krka), prof. Gunčević (Zemun), A. Medved (Beograd), Ulaša (Beograd), dr Đ. Kuntarić (Požega), A. Šponar (Novi Sad), Vl. Usmianić (Senj), dr V. Nuk (Zagreb), Lj. Telišman, prof. (Gline), I. Žinić (Pi-

tomača), I. Kukula (Beograd), dr Z. Kuntarić (Beograd), D. Spužević (Mostar), don P. Vlasanović (Vodice), dr P. Čale (Mostar), o. dr Guberina (Drvenik), dr B. Nikolić (Mostar), S. Zaninović (Beograd), A. Ivić (Osišek), dr Josip Jeraj, prof. bogos. (Maribor), I. Krmotić (Ljubljana), F. Gamulin (Ljubljana), I. Jäger (Ljubljana), M. Baća (Požega), Obitelj Colognath (Zagreb), Marko Mateček (Beograd), Fra Mirko Džaja (Bučići) i K. Kvaternik (Zagreb).

Sažalnice je još poslalo Hrv. akademsko društvo „Kvaternik“ (koje je sa svojom delegacijom bilo zastupano i na sprovodu). Nadalje Sveza Hrvatskih Orlica i sva orlovska i orlička okružja, te velik broj orlovskih i orličkih društava. Iz Šibenika su poslali brz. sažalnice: Krešimirovo Orlovsko Okružje, Orličko Okružje, HKOrlo, HKOrlica, Đački Orao II. i Đačka Orlica. Dok ovo pišemo, sažalnice još stizavaju, tako, da ćemo one, koje naknadno stignu, još objedoniti.

Predsjedništvo Hrvatskog Orlovskega Saveza zahvaljuje svima onima,

koji su mu prigodom jednog od prvih njegovih saradnika izrazili sažalice, u uvjerenju, da će se ispuniti ona očekivanja, koja se gotovo u svim sažalnicama čita: da je hrvatsko Orloštvo dobilo u dru Ivanu Merzu novoga zagovornika kod Svetišnjega.

Sažalnica nadbiskupa dra I. Šarića.

Predragil

Danas sam u 6 sati naveđer primio iz Zagreba vrio tužan telegram: „Dr Merz jutros umro.“

Tako mi je pri duši, kao da sam izgubio svoga rođenog brata.

Ali opet hvala našoj Sibenskoj Kraljici! Ona je taj bijeli ljljan iz zemaljskog svog vrta presadila u nebeski svoj Perivoj. Nekā nam tamo evate i sja pred prijestoljem Krista Kralja!

Sibenskoj ću Kraljici večeras sa svojim ukućanicima izmoliti krunicu da dušu našeg neprežaljenog Dr. Ivana Merza.

Da li ćemo se moliti za njega ili njemu? Prvo nam nalaže ljubav i zahvalnost. A drugo nam šapće naše tvrdo usljeđenje, da će nam on sa ono-

Razne vijesti

Najljepši dar za potvrdi. Nema lijepšega, piemnijeg i duhovitijega dara, kojim može kum obdariti svoje kumčeve za spomen na svetu Potvrdu, nego da ga učlani za doživotnoga člana prve ili drugoga reda u Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima. Taj divni običaj bio je krasno uveden prije rata, a eto ustajenje valute omogućuje, da se to opet uspostavi. Tko uplati za svoje kumče jedamput zauvijek 300 (tri sto dinara), dobit će za nj prikrasnu diplomu tiskom u tri boje i zlatu, a od toga časa pa sve do konca života dobivat će njegovu kumčevu besplatnu sva redovita jeronimska izdanja, to jest kalendar "Danicu" i još obično po tri knjige poučne i zabavne. Tko želi svoje kumče obdariti redovitim i izvanrednim izdanjima, to jest sa poprečno osam knjiga, uplatiti će dvostruki prinos. Na želju može se odrediti, da za 300 dinara član dobiva umjesto redovitih samo izvanredna izdanja, koja su namijenjena širokim, ali ipak nešto malo nečitanijim krugovima. Zajista nema zgodnijeg razmjerno ni jestinjeg dara, koji bi bio trajniji spomen i više u skladu sa svečanim danom primanja sv. Potvrdi. Negdje kum svoje kumče obdariti doživotnim članom Hrvatskoga Književnoga Društva sv. Jeronima, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 20.

Izbor Štva za Marijin mjesec svibanj. Jeronimsko Društvo uvijek je na osobiti način širilo u hrvatski narod poštovanje i pobožnost Kraljici. Hrvati Bl. Dj. Mariji. U mjesecu svibnju trebao bi svatko da posigne za tim knjigama, a od brojnih mogu se dobiti još opisi najodličnijih hrvatskih prošteništa: "Naša Gospa Trstinska" od o. A. Branickovića (Din. 5) i "Majka Božja Bistricka" od Josipa Šafraana (Din. 3). Najnovija Marijina knjiga jest "Lurdska Uzorak" od dra Pavla Lončara (Din. 5). Osim ovih knjiga treba bila se svatko pretplatiti na ilustrirani pučki obiteljski mjesecišnik pod imenom i zaštitom "Naše Gospe Lurdske" (pretplata za čitav godinu Din. 10). Sve su ovo cijene članske. Nečlanovi plaćaju nešto više, ali učlaniti bi se u Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima morao svatko, jer članarina jedamput za čitav život iznosi samo 7 dinara i uplatiti u neznatu članarinu dobiva svatko velike pogodnosti i postaje član najvećega i odiličnog hrvatskog prosvjetnog udruženja.

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik
Ante Hrjević. - Tisk Pučke Tiskure u Šibeniku — (Predstavnici: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

U Australiju
za Lira Šterlinga 28.-
U Južnu Ameriku
za Lira Šterlinga 19.-
oprema Agencija
Tražite upute.
JOSIP JADRONJA -- ŠIBENIK

Sanacija Zadružnog Saveza u Splitu

Upalni Odbor Narodne banke, na svojoj sjednici od 25. aprila t. g. odobrio je Zadružnom Savezu u Splitu specijalni kredit za sanaciju Saveza od 10,000.000. — dinara, uz garanciju gospodina Ministra Finančnog, koji je ovu garanciju dao banici na osnovu ovlaštenja Ministarskog Savjeta.

Za povjerenika g. Ministra Finančnog, koji ima da vrši opći nadzor nad sanacijom Zadružnog Saveza, postavljen je financijski odvjetnik u Splitu g. Dr Josip Jablanović.

Odobreni kredit poslužiti će kao sredstvo za sanaciju Saveza, ne samo pod uslovom, da bude racionalno utrošen, nego i pod daljnjim uslovima, da se kod članica i kod vjerovnika Saveza popravi i obnovi povjerenje prema Savezu i uvidjenje, da samo sa strpljenjem i sa uzajamnom pomoći između članica i Saveza, kao i zajedničkim i samoprijegoranim nastojanjima može da se postigne cilj i da se narodu i zemljini obezbijedi daljnji unosni i normalni rad ove narodne tolike potrebine ustanove.

Zadružni Savez — Split

RAVNATELJSTVO OBLASNE BOLNICE SPLIT-SKE OBLASTI U ŠIBENIKU

Br. 1464. Šibenik, 21. svibnja 1928.

Oglas licitacije

Oblasni Odbor Splitske Oblasti raspisao je ofertalu licitaciju za opskrbu Oblasne Bolnice u Šibeniku sa raznim životnim namirnicama i gorivom kroz II. polugodište 1928. Prva licitacija držati će se u uredu iste bolnice dne 23. lipnja ove godine u 11 sati prije podne, a kad ne bi ova uspjela, tada će se, uz iste uslove, po odredbama Člana 94. zakona o Državnom Računovodstvu, držati drugu licitaciju kod iste bolnice dne 3. srpnja ove godine u 11 sati prije podne. Uslovi se mogu vidjeti u uredu Oblasne Bolnice u Šibeniku sve do dana licitacije, kroz vrijeme uredovnih satova.

Ravnatelj:
Dr ŠEAT, v. r.

ORLOVSKI VJESNIK

Zupnji urednik. Župnike, kojima su poslani sabirni arci za Dan kat. omiljene, moljavamo, da nam što prije pošalju sabirne arke, kao i sabrani novac radi končnog obraćanja. Sabirne arke treba vratiti i u slučaju, ako nijesu upotrebljeni.

SALAMA

prve vrsti nova
roba posve zrela
dobiva se svagdje.
Prva hrvatska tvornica salame,
sušena mesa i masli

M. Gavrilović
sinovi d. d. Petrinja
zastupstvo:
JOSIP JADRONJA
ŠIBENIK (Dalmacija)

Prave francuske
ECLAIR VERMOREL
(prskalice)

DINARA 520.-
dobivaju se kod "tt."
Pio Terzanović - Šibenik

**Zatražite moderne tkanine, svile, tkiva i platna !
Mi Vam šaljemo na izbor !!!****KOLEKCIJE
UZORAKA**

Uz točnu naznaku svrhe šaljemo Vam kolekciju uzoraka od tkanina za ženske haljine i ogtarce, mušku odijelu i kapute, platna za rublje i posteljinu, svile, barsušu itd. itd.

**KOLEKCIJE
UZORAKA**

KASTNER I ÖHLER, ZAGREB 14. Naš novi bogato ilustrovani čijenik sa nekoliko tisuća slika i predmeta šaj. svakom na cij. zah. BESPLATNO I FRANKO.

**Ovo je
pravi
originalni**

Vlahov elixir

koji okrijepljuje i ozdravljuje

kojeg proizvadja jedino

R. VLAHOV

Nagradi na svim svjetskim izložbama.

Ime VLAHOV i dotična etiketa

zakonom su zaštićeni kod svih država svijeta

ČUVAJTE SE PATVORINA!

Najsavršenija i najsolidnija pisača mašina današnjeg doba jest

"ADLER" model 25

Zastupstvo sa konsignacionim skladištem za Dalmaciju

Grgo Radić - Šibenik

Ulica Kralja Tomislava broj 3.

